

Folketingets Udvalg for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

København, den 8. december 2004
Sagsnr.: 3982

Orientering om plantesundhed og eksport til Rusland.

De russiske myndigheder har fundet planteskadegørere i import af planter fra EU-lande, og desuden falske plantesundhedscertifikater. De har på det grundlag tilkendegivet over for Europakommissionen, at tilliden til plantesundhedskontrollen hos EU-medlemsstaterne er svigtende.

Denne skepsis er de seneste måneder fulgt op af en intensiveret russisk importkontrol af planter og planteprodukter, der foreløbig har ført til et importforbud for planteprodukter fra Holland, Estland og Tyskland. Nu er også Danmark og Belgien i søgelyset og truslen om et snarligt importforbud er overhængende.

Problemerne for Danmark er udløst af forfalskninger af danske plantesundhedscertifikater.

Da sagen har betydning for dansk eksport, finder jeg, at Fødevareudvalget bør kende den.

./.

Jeg sender derfor vedlagte notat fra Plantedirektoratet. Heri er baggrunden for den russiske aktion, de danske myndigheders initiativer samt drøftelserne om sagen og mellem Rusland og Europakommissionen beskrevet.

Den danske plantesundhedsmyndighed søger at løse problemerne i samarbejde med de russiske plantesundhedskolleger, skærpet kontrol og sikkerhed samt ved direkte in-vo-tering i forberedelserne af EU's forhandlinger med Rusland.

Hans Chr. Schmidt

/

Dorrit Krabbe

Plantedirektoratet

Den 1. december 2004

J.nr.: PD journal nr.

JSH/LST

**Orientering til Folketingets fødevareudvalg
om
eksportproblemer for planter og planteprodukter fra Danmark til Rusland**

Baggrund

De russiske myndigheder har overfor Europakommissionen tidligere udtalt, at man ikke har tillid til plantesundhedskontrollen og certifikatudstedelsen hos EU medlemsstaterne. Som følge heraf præsenterede man i august EU-landene for et meget omfattende spørgeskema, hvor man ønsker detaljerede beskrivelser af plantesundhedssystemet i det frie indre marked og i de enkelte medlemsstater. Det nederlandske formandskab har primo november bedt Kommissionen om at besvare de spørgsmål, som vedrører de fælles EU forhold. Medlemslandene kan så sidst på året supplere med egne oplysninger om nationale forhold.

Ifølge de oplysninger, det har været muligt at indhente fra de involverede brancher, beløber den danske eksport af planter og planteprodukter til Rusland sig til i størrelsesordenen 230 mio. kr. Heraf udgør eksportværdien af korn og kornprodukter ifølge det oplyste langt hovedparten, nemlig omkring 180 mio. kr., hvoraf halvdelen er malt. Eksporten af frø anslås til i størrelsesordenen 30 mio. kr. årligt, mens plante- og juletræeksporten forventes at løbe op i godt 20 mio. kr. i 2004. Det har ikke været muligt at få oplyst den anslåede eksportværdi af en række andre produkter, som kræver dansk plantesundhedscertifikat, nemlig industrivarer som kagemix, kartoffelmel, kokosmel, sukker, ærtemel, sojaprotein, fiskefoder og træprodukter. Det vurderes, at eksporten af visse af disse produkttyper er betydelig og at den samlede eksportværdi af certifikatpligtige planter og planteprodukter er betydeligt større end 230 mio. kr.

Russiske advarsler og importforbud

Rusland har allerede advaret om eller indført importforbud for planter og planteprodukter, forsynet med plantesundhedscertifikater fra følgende lande i EU:

Nederlandene. Rusland stoppede fra 28. juni 2004 importen af planter fra Holland forsynet med et hollandsk plantesundhedscertifikat, uanset planternes oprindelse. Ruslands begrundelse herfor var fund af planteskadegøreren *Frankliniella occidentalis*, Saintpaulia tripsen, i en hollandsk planteforsendelse. Tilsyneladende var denne (og andre påståede hollandske forsendelser) blevet forsøgt indført til Rusland med forfalskede hollandske plantesundhedscertifikater.

Efter samråd med den danske statskonsulent i Rusland valgte Plantedirektoratet med virkning fra 1. juli 2004 at afvise videreforsendelse fra Danmark af hollandske planter ud fra betragtningen om, at det kunne fremstå som et forsøg på at omgå det russiske im-

portforbud med deraf følgende risiko for, at Rusland ville udstede et lignende importforbud rettet mod planteimport fra Danmark.

Efter drøftelser med chefen for den russiske plantesundhedsmyndighed Hr. Popovich¹ og ønske fra erhvervet besluttede Plantedirektoratet med virkning fra 11. oktober 2004 at genåbne for muligheden af eksport fra Danmark til Rusland af hollandske planter. Plantedirektoratet opsatte til dette formål et sæt skærpede regler, der skulle opfyldes, før eksporten kunne foregå

Estland: Den 13. august blev Estland omfattet af et russisk importforbud for alle planter og planteprodukter såvel fra som via Estland. Den angivne grund var, at de estiske plantesundhedsmyndigheder ikke havde foretaget kontrol af og udstedt reeksportcertifikat for en sending snitblomster fra Colombia, Ecuador og Israel i transit gennem Estland til Rusland. Det er ikke de estiske myndigheders opfattelse (og heller ikke Plantedirektoratets), at de har en kontrolforpligtelse i forhold til transitforsendelser. Den russiske importkontrol afslørede ifølge vores oplysninger angreb af *Frankliniella occidentalis*, Saintpaulia tripsen.

Belgien: De belgiske plantesundhedsmyndigheder har oplyst, at de har modtaget brev fra de russiske myndigheder i eftersommeren med klager over fejl og mangler samt advarsel om, at der vil blive indført importforbud i gentagelsestilfælde.

Tyskland: Senest har Rusland den 8. november indført importforbud for planter og planteprodukter fulgt af tyske plantesundhedscertifikater. Selvom der endnu ikke foreligger ret mange oplysninger om sagen, er det bekræftet at der er tale om en forfalskning af tyske certifikater.

Den aktuelle situation for Danmark

De russiske plantesundhedsmyndigheder orienterede i starten af november Statskonsulenten i Moskva uofficielt om, at man overvejede et forbud mod import af planter fra Danmark. Grunden skulle angiveligt være et fund den 31. oktober af Saintpaulia-tripsen. Fundet skulle være gjort i en forsendelse, som angiveligt kunne være transporteret fra Holland og fulgt af et dansk plantesundhedscertifikat.

I brev af 16. november 2004, omtaler de russiske myndigheder (Veterinær- og plantechef Hr. Dankvert) de påståede problemer og anfører et løbenummer på det relevante certifikat. Senere er det lykkedes at få en fakkopi af certifikatet. Det oplyste nummer ligger langt over den nummerrække, der konkret anvendes og er optrykt. Der er således tale om en forfalskning. Flere andre detaljer ved certifikatudfyldelsen afslører, at det ikke er udstedt fra dansk side og Plantedirektoratet har anmeldt bedrageriet til politiet. Direktoratet udsendte en pressemeddelelse med omtale af sagen den 18. november 2004.

Efterfølgende har direktoratet modtaget et brev af 19. november 2004 fra de russiske plantesundhedsmyndigheder (Hr. Maslov) med omtale af en række tilfælde fra juli måned, hvor der ved den russiske importkontrol er konstateret mangler ved udfyldelsen af de danske certifikater. Blandt disse omtales endnu et plantesundhedscertifikat med et løbenummer, som ikke eksisterer.

¹ I forbindelse med EPPO (European and Mediteranean Plant Protection Organisation) Rådsmøde den 21.-22. september 2004

Plantedirektoratet har prompte reageret på brevet ved blandt andet at påpege, at der er tale om en forfalskning og bede de russiske plantesundhedsmyndigheder hjælpe med at stoppe og opklare falsknerierne. Direktoratet har endvidere anmodet om at se originaler af de 2 falske certifikater og har forsikret, at vi vil rette op på de anførte mangler og sikre, at samtlige felter i danske plantesundhedscertifikater udfyldes fyldestgørende, i henhold til de internationale FAO standarder.

Til dette formål har Plantedirektoratet øjeblikkeligt indført en ny praksis, hvor en kopi af alle udstedte danske plantesundhedscertifikater dagligt faxes til de russiske plantesundhedsmyndigheders hovedkontor. Hermed har de russiske myndigheder mulighed for at krydschecke for ægthed af alle de danske certifikater, importkontrollen præsenteres for.

Plantedirektoratet vil holde Europakommissionen orienteret om udviklingen i sagen om dansk eksport til Rusland, da alle medlemsstaters bilaterale problemer med Rusland nu kan frygtes at kunne få konsekvenser for hele EU's eksportmuligheder.

Direktoratet er endvidere sammen med Departementet repræsenteret i Udenrigsministeriet, Danmarks Eksportråds kriseberedskabs-arbejdsgruppe, hvor punktet var på dagsordenen den 30. november.

Derudover har Plantedirektoratet i brev af 1. december foreslået de russiske plantesundhedsmyndigheder (Hr. Maslov), at de danske plantesundhedsmyndigheder snarest aflægger et besøg i Moskva for at udveksle informationer og drøfte de aktuelle problemer.

Desuden inviteres chefen for de russiske plantesundhedsmyndigheder til at besøge Danmark og se den danske plantesundhedskontrol.

Sideløbende drøftelser mellem Rusland og Europakommissionen

Rusland har, sideløbende med de nævnte bilaterale tvister, oplyst Europakommissionen den 4. oktober om, at man fra den 1. april 2005 kun vil acceptere planteforsendelser fulgt af et (tænkt) unikt EU-fælles plantesundhedscertifikat. Dette overraskende krav skal ses i lyset af, at der siden 1953 har eksisteret en FAO plantesundhedskonvention (IPPC), som standardiserer såvel certifikater som procedurer på verdensplan.

Europakommissionen og medlemsstaterne vil samarbejde om håndteringen af dette russiske krav. Der kan drages paralleller til veterinærområdet, hvor EU efter en periode med tilsvarende konflikter og importrestriktioner har givet indrømmelser til Rusland og har indgået en aftale om standardisering af EU-eksportcertificeringen. Ordningen bygger på udstedelse af præ-eksport certifikater i alle handels- og forarbejdningsled (fra det levende dyr til det færdige animalske produkt til eksport til Rusland) i EU, således at der sikres dokumentation for at de russiske indførselskrav er opfyldte i alle led. På baggrund af disse præ-eksportcertifikater udstedes et standardiseret veterinært eksportcertifikat.

Formandskabet og Kommissionen har afholdt et møde med repræsentanter for den russiske plantesundhedsmyndighed den 24. november i Bruxelles, hvor man fra russisk side fastholdt sin skeptiske holdning til EU's plantesundhedssystem og sin indstilling til tingene. Kommissionen afholder igen den 3. december på kommissærniveau møde med Hr. Dankvert ifølge det oplyste.

Et aktuelt initiativ fra formandskabet i forhold til EU's forhandlinger med tredjelande har også stor relevans for den aktuelle situation i forhold til Rusland. En række mindre arbejdsgrupper er under etablering, til støtte for Kommissionens forhandlinger om generelle aftaler såvel som specifikke problemer med tredjelande. Det drejer sig om en række små grupper med repræsentanter fra omkring tre medlemslande, som har fokus på hver deres verdensdel og som skal udgøre en form for mandatgruppe. Gruppen skal ikke deltage direkte i forhandlingerne. Fra dansk side vil der være en repræsentant fra Plantedirektoratet i grupperne der varetager Asien og Østeuropa incl. Rusland. Disse er udover Nordamerika de vigtigste danske eksportmarkeder for planter, frø og planteprodukter og var i samråd med erhvervet prioriteret højest.

EU og Rusland drøfter for tiden også et "Fælles økonomisk rum" på mere overordnet niveau. Opmærksomheden henledes på, at der også her omtales et russisk ønske om et fælles EU plantesundhedscertifikat. Fra dansk side har vi i stedet anbefalet en fælles forståelse og respekt for den nævnte FAO/IPPC plantesundhedskonvention.

Konklusion

Det synes tydeligt, at Rusland nu har til hensigt at lægge maksimalt pres på EU og har indført skærpet kontrol med medlemsstaternes eksportpapirer og -produkter for tiden. Fejl og mangler vil kunne skabe baggrund for at lukke for importen af planter og planteprodukter fra EU. Plantedirektoratets eksportkontrol af sendinger til Rusland er skærpet til det yderste og ressourceanvendelsen til kontrol, undersøgelser og branchebetjening er dermed forøget ganske betydeligt.

Plantedirektoratet har etableret en mail-gruppe for kommunikation med relevante brancheorganisationer om seneste udvikling i sagen.